

Rom 11, 11

11: Jeg sier altså: Har de snublet for at de skulle falle? På ingen måte! Men ved deres overtredelse er frelsen kommet til hedningene, for å gjøre dem nidkjære.

I versene like foran, 8-10, har Paulus talt om den forferdelige forherdelses-dommen Gud lot ramme sitt gamle paktsfolk. Nå vil han vise, det som også er kapitlets hovedemne, at Gud likevel "ikke har forkastet sitt folk" (v. 29). Han har ikke gitt det opp for alltid. Ennå har han sine fredstanker om det frafalne Israel. Alt skildrer et sterkt bilde av hvor stor Gud er i sin nåde og trofasthet, selv midt i sin strengeste dom. Hvis vi ser godt på dette bildet, vil vi også gjennom disse versene kunne bli oppbygget. For nærmere å kunne forklare det som er sagt om Israels forherdelse, tar Paulus nå hele spørsmålet opp slik:

Jeg sier altså: Har de snublet for at de skulle falle? (sv: Ikke hava de väl stött emot, på det at de skulle falla?). "Stött emot", det har de gjort, på den måten som er nevnt i kap. 9: 32: "de snublet over snublesteinen". Men nå er spørsmålet: Har de stött imot for så alltid å bli liggende i sitt forderv, bli utelukket fra Guds rike? Ordet "falle" innebærer akkurat dette. Det ser vi dels av hvordan ordet forekommer her, i forholdet til "snublet"/stå imot. Men vi ser det også av svaret i verset vårt, og dernest i de neste versene, som viser at en gjenopprettelse ennå til slutt venter dette folket. Spørsmålet: "Har de snublet for at de skulle falle" er nok litt uklart. Derfor er det også blitt oppfattet forskjellig av ulike tolkere. Noen har oppfattet det slik: Er det bare som en straff, for at de rett og slett skal falle, Gud har latt dem støte imot/snuble? Har han ikke hatt noen mer nådig hensikt med dette? Andre igjen tyder det slik: Har de stött imot, fordi de rett og slett bare skulle falle, fordi Gud hadde besluttet det slik? osv.

Men ikke minst på bakgrunn av den forskjellen vi ser mellom disse oppfatningene, synes det å være klart at det er i ordet "falle" hemmeligheten ligger, når ordet her står i betydningen av: for alltid bli liggende. Altså: Har Guds hensikt med at de snublet/støtte imot vært at de aldri skulle bli hjulpet? Er det ingen gjenopprettelse i vente for dem? For det er jo det dette kapitlet handler om (v. 1). Og det svaret som gis her, handler også først og fremst om Israels framtidige gjenopprettelse. Riktignok sies det først at hedningene gjennom Israels fall skal få motta evangeliet. Men dette nevnes egentlig her som det middel de blir til at Israel vekkes opp igjen - for at han gjennom dette nettopp skulle "gjøre dem nidkjære". Det er hovedsaken i dette svaret.

Det kan synes underlig at det i spørsmålet også åpnes for en hensikt med at Israel skulle støte imot/snuble. For det er jo klart at ingen velger å støte imot med den hensikt å falle. Men, i likhet med det vi under v. 8-10 viste med Skriftens egne ord, ser vi også her at det lå en Guds straffedom i Israels blindhet og fall. Det var Gud som nå hadde gitt dem en "sløvhetens ånd". Det er han som hadde en

hensikt med at de falt. Men nå viser Paulus at midt i denne Guds vrede lå det også en stor nåde: Det var ikke Guds mening at hele folket skulle forkastes, skulle for alltid bli liggende i sitt fall. Men at han i sin evige barmhjertighet og visdom ville la deres fall bort fra nådens rike bli et middel til store, nåderike hendelser. Dette taler så Paulus om gjennom sitt svar på spørsmålet. Han hadde spurt om de hadde snublet for at de for alltid skulle falle. Nå svarer han:

På ingen måte! Det være langt fra! Men ved deres overtredelse er frelsen kommet til hedningene, for å gjøre dem nidkjære. Det er så langt fra at Gud skulle ha besluttet at hele folket skulle gå fortapt. Nei, han ville tvert imot at deres fall skulle bli et middel til to store nåderike hendelser. Det første: at evangeliet gjennom dette desto snarere også skulle komme til hedningene. Det andre: at deres benådning og mange velsignelser gjennom evangeliet skulle gjøre Israel nidkjær, så de i anger og tro skulle vende om til den Messias de hadde forkastet. Israel skulle dermed altså ikke alltid bli borte fra Gud. Etter at de gjennom lange tider ble stående uten de velsignelsene de i sin vantro hadde forkastet, skulle de til slutt omvende seg. Men når Kristi evangelium kom til hedningene gjennom Israels fall, så betyr det slett ikke at disse aldri ville fått evangeliet hvis ikke Israel hadde forkastet det. Nei, her omtales det bare for å vise den underlige måten evangeliet skulle få komme til hedningene på; at det først skulle forkastes av Israel, og så bli gitt til hedningene. Dette forutsa Herren Kristus uttrykkelig i Mat 21: 43.

Det samme forkynte han også gjennom liknelsene om kongesønnens bryllup og det store festmåltidet/nattverden (Mat 22: 1-10, Luk 14: 16-24). Vi ser at når de som ble innbudt (dvs. Israel innbudt gjennom profetene) ikke ville komme, fikk tjenerne beskjed om å gå ut på veiene og ved gjerdene (dvs. gå ut, utenfor byen som er Israel). Og der ute på veiene, dvs. blant hedningefolkene rundt omkring, kalle inn så mange de kunne finne. Det samme ser vi også apostlene gjorde. Når jødene i Antiokia "motsa og spottet" det Paulus forkynte, da sa de til dem: "Det var nødvendig at Guds ord først skulle bli talt til dere. Men siden dere forkaster det og ikke anser dere selv verdige til det evige liv, se, da vender vi oss til hedningene. For slik har Herren befalt oss" (Apg 13: 46. Se også Apg 18: 6, 28: 28). Jødernes forfølgelser mot de kristne i Judea førte da også til at disse raskt ble drevet ut til andre land. Der spredde de så ut evangeliet. Enten hver i sitt jordiske kall med sitt personlige vitnesbyrd, eller som offentlige lærere (Apg 8: 4). Og på denne underlige omveien ledet Herren Gud det hele slik at Israels fall, som i seg selv var ille nok, også førte til at de selv ble knust og angret. Paulus fortsetter med:

For å gjøre dem nidkjære. At uttrykket "gjøre dem nidkjære" brukes her i positiv betydning, om å vekke dem til iver for å gjenvinne den nåde og frelse som de nå har sett er kommet til hedningene, det ser vi av v. 14. Der bruker Paulus samme uttrykk slik: "om jeg på noen måte kan gjøre dem nidkjære som er av mitt kjød, og frelse noen av dem". Og Herren hadde talt allerede gjennom Moses om at det, ved at hedningene ble benådet, skulle vekkes opp en slik nidkjærhet, det så vi i kap. 10: 19. Den tid skal komme da jødene ikke lenger skal forsøke å bortforklare at det er deres fedres Gud som er med alle dem som tror på Kristus. Da skal de se med gremmelse hvor ulykkelige de var i sitt bedrag, når de forkastet Herren. Og hvor lykkelige og velsignet de hedningene blir som tror på ham.

Og da skal dette tenne en ild i hjertene deres, så de får en anger og en nidkjærhet til å gjenvinne den frelsen som aller først ble forkynt for dem, men som de i vantro forkastet.

Det var denne måten vår store og underlige Gud hadde valgt for omsider å føre sitt gamle paktsfolk til å besinne seg. Vi ser jo blant oss også i dag at når Guds straff fullbyrdes over frekke syndere, så kan det være en advarsel og en vekkelse for andre. Og når vi ser merkbar forandring med store syndere som omvender seg, vekker det ofte andre til å søke den samme nåden som kan føre til så store ting. Slik skal det altså også komme til å gå når det gjelder Israel og hedningene. Israels fall skal bli til gagn for hedningene, og hedningenes frelse skal etter hvert tjene til Israels gjenopprettelse. Et så nåderikt mål hadde altså ennå Gud med det vantro Israel, midt under hans største straffedom over dem. Her legger du merke til den store Guds uutgrunnelige visdom og nåde. "Han anklager ikke for alltid, og holder ikke evig fast på vrede" (Sal 103: 9).

Gud er en stor og majestetisk Herre over alle sine skapninger. Ingen kan falle så dypt at Gud ikke (så lenge det er nådens tid) fremdeles gjerne vil hjelpe ham opp. Heller ikke kan noen stige så høyt i nåde og hellighet, at ikke Herren Gud kan styrte ham ned. Slik skal vi lære å vurdere Guds storhet, så vi verken opphøyer oss på grunn av vår store benådning, eller fortviler på grunn av vår store usselhet. Selv den bunnløse vantroen, ondskapen og elendigheten Israel hadde falt i, førte gjennom Guds nådige ledelse til at hele rikdommen i evangeliets nåde desto før kom til hedningene. Og til at Guds rettferdighet og barmhjertighet, visdom og trofasthet bare ennå mer skulle bli forherliget for Israels folk, når de én gang etter sin langvarige avsporing på nytt vender tilbake til sin rette konge og forløser. Slik er den store Guds visdom og trofasthet.